

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejeman, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220. O pravnih t v o, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

V nedeljo 19. t. m. popoldne ob 3 bode v dvorani ljubljanske čitalnice shod akcionarjev narodne tiskarnice in „Slov. Naroda“, h kateremu so vsi akcionarji uljudno povabljeni. Ob enem se rodoljubi, kateri temu zavodu pristopiti nameravajo, prosijo, naj to precej naznanijo, da se jim pošljejo povabila.

Domače in slovanske novosti.

— Iz Ljubljane prinašajo nemški listi novost, da je pruska stranka c. kr. uradnikov in nemških naseljencev, ktera zdaj v ljubljanskem mestnem zboru samogospodari, izvolila padlega grobopopa Avstrije grofa Beusta za častnega meščana osrednega mesta Slovenije Ljubljane! V isti seji (10. t. m.) ko se je ta uderec v obraz slovenskemu domačinstvu v Ljubljani dogodil, predlagal je znani upijač dr. Schaffer tudi, naj se nova, nemška vlada Kellerspergova, ktere še ni, naprosi, da zopet odpravi slovenski jezik iz kranjskih srednjih šol. — Da se nam v domači hiši more tako brezobzirno pozobeh biti, kriva je poleg drugega tudi naša pomanjkljiva delavnost, vreči tuje kričače z njih mest.

— Ruski „Sovremeniya Izvestija“ pišejo: „Bodo-li avstrijski Slovani morali novih deset let boriti se za svoje pravice? Morejo; ali drugo vprašanje je: ali bode Avstrija preživela novih deset let pri opoziciji Slovanov? Avstrija je že večkrat svoje narode prekanila in se njih terjatvam posmehovala, ali ti narodi so jej zopet in zopet verovali in niso nehali upati v njo. (Kar „S. I.“ tu dalje razpeljavajo ne smemo mi tiskati. Dalje pravi:) Z ravnopravnostjo, to se ve do konca izvedeno, mogla bi biti Švajca in Belgija za svoje sosede; in ne bi iz nje v Germanijo in Rusijo težili, nego narobe. Ali to bi bilo prečudno; tako prerodjenje, tako odstopljenje od načel, s kterimi je cesarstvo živelo vse veke, je nemogoče. V Pragi so nehali rusko himno peti, ko je bila nada pomirjenje (soglašanja) doseči, ko so bili „sami“ svoji. Kako podučno je to za Habsburge. Pri Rusih more vzbuditi ta igra

z njih himno smehljaj, dasi jim to ne more ljubo biti. Pa vse eno. Ruska himna pojde vsekako z nova na pot, in če prav za malo časa, ne bode na potu brez uspeha za slovansko soznanje.“

— Ludvig Košut, znani puntarski agitator iz l. 1848, je na prošnjo ogrskega poslanca (skrajnega levičnjaka) Helfy-a v nekem pismu izrekel svoje misli o potlačeni pomirovanja. Beust, Andrassy in privrženci, pravi Košut, so poravnavo ustavili. To ne more Ogrski biti v blagor, ker nikakor ni dovoljeno, pravico s krivico utrditi. Ker se slovanskim rodovom ne daje pravica, ki jim gre, so se vrgli panslavizmu v roke in ker je ogrski ministerijalni vpliv česko samostojnost na tla vrgel, bode vseslovanska agitacija z vsem srdom in z vso silo se zoper Ogrsko obrnila. Nemci se v sili lahko na Nemčijo naslonejo, mi Ogrji pa ne moremo postati ne Pangermanji, ne Panslavisti in priti utegnemo v položaj vojaka ki se iz strahu sam umori. Zoper panslavizem se zdi Kossuthu samo eno sredstvo uspešno: „Dati vsakemu slovanskemu rodu ki stanuje v kraji, ki ima po zgodovini značaj dežele, in ki ima zgodovinsko razvito narodno osebnost, pripomočke, da more biti prost, svoje reči sam upravljajoč, zadovoljen narod.“ Čehi, pravi Košut dalje, imajo navedene lastnosti in Čeh, ki bo svoboden gospod svoje osode, ne bo panslavist. Česko državno pravo ni ne za las manj trdno, ko ogrsko. Ono ne nasprotuje ogrskim interesom in tudi po vkupnih pogodbah ni bilo razloga zatreti česko poravnavo. — V pismu Košutovem je nekaj dobrih zrn, iz vsega se vidi, da se nahajajo med Magjari možje, ki spoznajo, da njih rod samo v lepem miru s Slovani še živeti more, da pa tlačenje Slovanov, kar sedanja ogrska vlada dela, ne bo pogubilo Slovanov, temveč Magjare.

Dopisi.

Iz Ljubljane. 8. novembra. [Izv. dop.] (Konec). Gospod dr. Razlag poudarja na dalje, da smo sicer za napredek ali da nam nikdar na misel ne pride kateri koli stan, naj menj duhovenski perhorencirati, čegar zasluge za razvitek slov. narodnosti in naš naroden boj vsak pripozna. Omenjuje še važnost lista v Ljubljani, posebno ako se v dnevnik spremeni, njega potrebnost da konkurencijo dela tujim listom itd., sklene s tem pristavkom, da sicer denes nemamo pravice o ničemer sklepati temuč samo želje izreči, in da on želi, da bi se „Slov. Narod.“ z narodno tiskarnico vred v Ljubljano preselil.

Na to še gospod P. Graseli izpregovori, priporoča živo celo početje, poudarja njega važnost iz narodnega in gospodarskega stališča in predlog g. dr. Razlaga živo podpira. Edini dr. Karl Bleiweis mlajši se je predloženi želji zoperstavljal, ali s svojim predlogom: naj se samo „Slov. Narod“ brez narodne tiskarnice na akcije, v Ljubljani preseli, celo sam ostal.

Končno sta še gosp. dr. Zarnik in Alešovec dragoto tiska z nekterimi praktičnimi dokazi, sled kterih narodna tiskarnica kot privatno povzetje že zdaj skoro za polovico boljši kup dela kakor ljubljanske, razjasnila in podvzetje priporočala. Shod se je po razgovarjenji, ktero je blizu dve uri trajalo, sklenil in začasni izvršivni odbor izvolil, kateri iz sledečih gospodov obstoji: gosp. dr. J. Razlag predsednik; P. Kozler podpredsednik; P. Graseli, tajnik; dr. Gutman, H. Hon, dr. J. Pogačar dr. A. Valenta, I. Vilhar in dr. V. Zarnik kot odborniki, gg. R. Arce, dr. Kapler, Val. Krišpar, H. Turk in J. Tomec kot namestniki; sploh so vsi nazoči obljubili za izvršitev njih želje delovati.

Omenjam še tukaj, da so nekteri krogi zoper preseljevanje „Slov. Naroda“ in narodne tiskarnice v Ljubljani in sicer zoper „Slov. Narod“ ker je dostikrat „brezobzirno“ nektare napake v

Listek.

O sužnjosti.

V zadnjih dneh so prinesle novine novico, da se je sužnjost, ki je v civiliziranih državah že povsod popolnem odpravljena, sedaj tudi v Braziliji nehala. Zastopovalna zboru brazilijanska sta sklenila postaviti o odpravljenji sužnjosti in princesija, ki namestuje cesarja Petra II. v času njegovega potovanja po starem svetu, je podpisala postaviti. To nam daje povod, prinašati pregled zgodovine sužnjištva.

Sužnjost, stan, v katerem je človek privatna lastnina drugega človeka, se nahaja skoraj pri vseh narodih na nizki kulturni stopnji. V Aziji, kjer so prva ljudstva patriarhalno živela, je imel glavar rodovin neomejeno oblast čez vse ude svoje rodovine in lahko je tako nastopil stan, ki je imel značaj sužnjosti. Še sedaj je v Aziji mnogo despotičkih držav, v kateri je vsak državljani suženj vladarjev. V mnogih deželah Azije in Afrike je v celi državi samo ena oseba v pravoslavnem pomenu, ta je lastnica vseh reči, druge niso za nič drugega, kakor da slušajo na migljaj svojega

gospodarja. Grki so imeli kakor znano tudi sužnje in jih rabili za različna dela pri hiši in na polji. Posebno veliko je bilo število sužnjev v pomorskih mestih, kakor v Korintu, kjer so se pri obrtništvu in trgovstvu potrebovali. Rimljani so posebno tiste imeli za sužnje, ktere so v vojski ujeli. Ko je v Rimu na mesto republike stopilo cesarstvo so sužnji včasih prišli do velike veljave. Mogel je rimski suženj tudi prost postati, če se je ali odkupil, ali pa če ga je gospod sam osvobodil.

Muhamedanci v začetku svoje moči v vojski ujetih niso v sužnjost devali, to se je pri njih pozneje vpeljalo. Na dvoru kalifov v Bogdadu je bilo vedno dosti sužnjev, ktere so pa iz Afrike nakupili. Dan današnji imajo Muhamedanci (Turki) dve vrsti sužnjev, zamorce in bele sužnje, ktere posebno iz dežel ob Kavkazu dobivajo. Beli imajo veliko boljše, ko črni. Deklice kavkaške jemljejo Turki v hareme, fantje pa opravljajo hlapčevska dela, in če se k turški veri spreobrnejo, zgodi se gostokrat, da se prav srečno oženijo in otroci iz takih zakonov že ne vedo, da je oče bil začetkoma suženj.

Pri Germanih tudi nahajamo že v starih ča-

sih sužnje, neproste. Ti so tudi bili ljudje, ktere so v vojskah ujeli. Posebno je začelo sužnjištvo pri Nemcih cvesti, ko so začeli s Slovani se vojskovati. Ujete Slované so delali sužnje in žalostno je, da je nemška beseda „Sklave“ nastala iz besede „Slave“. Angleži še imenujejo sužnje „slaves“ (slévs). Začelo se je s sužnji precej živo trgovanje, posebno potem, ko so se morali Mavri, ki so do srede Francije pridrli umikati začeti. Ujete Mavre so Franki, ki so pa tudi že Galce za sužnje imeli, vse v stan sužnjosti dali in ker jih je bilo mnogo, so začeli z njimi tržiti. V Lyonu je bil tedaj precej obiskovan sejm za slovanske in mavriške sužnje. Ko so na Španjskem Mavri, mnogokrat premagani, se morali vedno bolj umikati krščanski sili, so vsi Mavri, kar so jih njih sovražniki v vojskah polovili, stopili proti Španjcem v razmero sužnjev in še v 16. stoletji je bilo na Španjskem in Portugalskem veliko število takih siromakov.

Novo plodovito polje za trgovanje s sužnji se je Portugalcem in Španjcem odprlo z najdenjem novih dežel in novih delov sveta. L. 1480 so Portugalci pridobili si Guinejo in začeli tam z zalogi kupčijo z zlatom in sužnji. Ko so če dalje

narodnem taboru grajal in s tem enega ali drugega, katerim je narodna stranka svojo stvar zastopati izročila, ni zmirom razveselil; zoper narodno tiskarnico pa iz tega razloga, ker „Slovenska matica“ sama tiskarnico ustanoviti namerava.

Kar se osebnosti tiče mislim, da se ne spodobi pri početju, kder gre za občni blagor narodnega napredka, poudarjati jih. V takem trenutku se morajo vse osebna sočutja in antipatije na stran pustiti in samo soditi po tem ali je stvar dobra ali ne, in ako je, složno delovati. Ker res ne bi vredni bili, da se z nami kot s faktorjem računni in računati mora, ako bi celo tam, kder le za narodnost gre, edini ne bili, ali celo — osebni bili!

Naši severni bratje Čehi nam morajo biti tudi tukaj izgled. V njih taborji so gotovo v cerkvenih, socijalnih v prašanjih itd. merodajni narodnjaki različnega mnenja, ali kar se politično-državnopravnega in narodnega vprašanja tiče, stoji cel narod kot en mož kakor skala. Ako bi mi ne bili na tem stališču v takih važnih trenutkih pri narodnih vprašanjih in narodnih podvzetjih in ustanovljenju organov, čijih dolžnost je naše stališče pogumno braniti, in ne vsi z veseljem sodelovali temuč še one, ki delati hočejo zavirati, potem bi res naš narod obžalovati bil. Sicer pa je zdaj vsakemu prilika dana se tega narodnega povzvetja soudeležiti. Kdor neče delati je sam kriv, ako se tudi dalje na njegove osebne želje ne bi ozir jemal. Samo ako so pri „Slovenskem Narodu“ vsi merodajni narodnjaki iz cele Slovenije zastopani, ne bode se nikdar bati, ka nebi vsestransko narodnim željam stregel. Če več moči sodeluje, bolj se izpolni ideja podvzetja, več moči ima organ narodne stranke in več garancije je za njegov vedni obstanek in njegovo rast; in list cele narodne stranke ima že v sam sebi sigurnosti dovolj, da ne bode nikdar nenaroden postal. Ako je „Slov. Narod“ dozdej za odločnost naše federalistične politike in za vzbujanje slovenskega naroda brez dvombe neizmerno dosti storil, bode potem kadar bo materialna in duševna podpora vsestranska še boljše; in da se to doseže je sodelavnost vsakemu domoljubu dolžnost.

Od Drave. [Izv. dop.] (Pogoj našega napredka.) Dogodki zadnjih dni opominjajo vsakega rodoljuba k resnemu premišljevanju. Če pogledamo Čeha, vidimo, da so posebno od Belkredija sem vedno odločneje svoje terjatve izrekavali, da so zavoljo svojih moških besedi trpeli uredniki njih časnikov zapore na zapore, da so lastniki českich časopisov izgubili tisoče in tisoče v tiskarnih pravdah, da pa kljub vseh persekuciji Čehi niso nehali svojega prava zagovarjati, da je ljudstvo, če ravno ga je vlada z mnogokratnimi kliči na volišče mislila utruditi, vedno svoje prejšnje izkušene zastopitelje si izbiralo, da pa kljub vseh

več dežel našli, so povsod, kamor so prišli, svoj posel nadaljevali. Proti koncu 15. stoletja se je Amerika našla, kjer so se Španjci precej seliti začeli. Jemali so v začetku svoje mohamedanske sužnje s seboj, pozneje pa so začeli prvotne prebivalce (amerikanske k sužnjskim delom siliti in človeško srce krvavi, če sliši neusmiljeno ravnanje evropskih barbarov z nedolžnimi in od nature slabimi Indijanci. Jezuitu, po imenu Las Casas so se usmiliti, in svetoval je španjski vladi, naj rajše močnejše afrikanske sužnje za težka dela v Ameriki rabi. Stori je Las Casas to iz usmiljenja do Indijancev in ni vedel, da ima njegov svet postati povod k pozneje tako neizmerno razširjenem trgovstvu s sužnji. Od kraja so samo Španjci in Portugalci zamorce v amerikansko sužnjost vozili; pa ker so druge države videle, da to mnogo nese, so tudi ta posel začele in Utrechtski mir je dal Angliji pravico, spraviti 144.000 črnih sužnjev v španjske kolonije. Francoska tudi ni hotela zaostati v blagem početju in tako je šlo trgovanje z našimi črnimi brati izvrstno.

Vendar v tem času je kultura v Evropi tudi naprej korakala. Kmalu po najdenju Amerike je nastala reformacija in privrženci neke vere, ki je

stanovitnosti Čehi zraven nekoliko koristi v šoli in uradu niso dosegli več nego formalno priznanje českega državnega prava. Premislimo to in pogledjmo naš narod. Zbrali smo ljudstvo na mnogih taborjih, skledali navdušene resolucije in — vlada nam je pred kratkim v graškem in goriškem dež. zboru povedala, da je iz Českega izvedela želje narodove po narodnem jeziku v šoli in uradu, na Štajerskem in Goriškem pa ji take želje niso na znanje prišle! Če poštena vlada, kakor je bila Hohenwartova nam kaj takega pove, moremo si misliti, kaj nam bodo vlade drugih strank povedale. Govora vladnih zastopnikov v Gradcu in Gorici nam naj bode opomin, da postanemo trezni in možati, kakor naši severni bratje. Hladno si pogledjmo pripomočke, ki so Čehom tako stanovitnost mogočo storile!

In našli bomo pred vsem, da je česko ljudstvo gmotno neodvisno od Nemcev, da je zavoljo tega česki kmet samosvest in stanoviten v političnih rečeh. Če na Českem kmet denarjev potrebuje, ga dobi od narodnih zavodov — okrajne založnice itd. — obresti, ki jih plačuje, pridejo v narodne roke in če se zgodi, da na nič pride, ostane njegovo imetje narodnjakom. In pri nas? — Naši kmetje dolgujejo po večjem nemškimi hranilnicam, pri nemških zavarovalnicah se asekurirati morajo, Nemci se rede, kadar našega kmeta sila prime. Nasledke te razmere smo že britko čutili pri volitvah in mnogi volilec je zavoljo tega pri zadnji volitvi nam se izneveril, ker tam naseljeni nemški bogatini imajo ga denarno privezanega. Da prav je imel naš znani narodnjak, kateri je izrekel: „Reši Slovence stvarno in reši si ga dušno!“

Dalje moramo pomisliti, da mi svojih pravic ne moremo dokazovati iz starih pisem, kakor Čehi, da mi se borimo za eno vladajočih idej stoletja, idejo narodnosti. Pri Nemcih, ki so tisoč let bili združeni, je bilo težko uresničiti narodno edinost in še ni utrjeno. Pri Nemcih je narodno — naravno — pravo podpirala historična tradicija. Mi se upiramo historičnim spominom, borimo se za golo idejo. In če prebiramo listove zadnjih dveh stoletij, bomo videli, kako težko se množica za idejo navduši, da se sploh samo tedaj navduši, če vidi svoje materialne interese škodovane. Ko so severni Amerikanci začeli osvobodovalno vojsko, ni misel neodvisnosti jih vodila, temveč skrb za materialni blagostan. Francoska revolucija je bila uzročena po slabem materialnem stanu spodnjih stanov in slavne ideje so se pozneje v teku revolucije proglasile. Boj med amerikanskim severom in jugom je imel materialne uzroke in samo neposredna pričina je bilo sužnjištvo. Materialni blagor je toraj ljudstvu prva skrb in če hočemo, da bo vsak Slo-

iz protestantizma nastala, Kvakarji *) so naj prej začeli nasprotovati sužnjiškemu trgovanju in sužnjištvu sploh. William Penn je bil ud te verske družbe. Znano je, da je ta mož utemeljil deželo Pensilvanijo, ki po njem ime nosi. Tu so pregnani Kvakarji iskali zavetja, tu so tudi ustanovili „pensilvansko društvo“ zoper sužnjištvo, potem ko so svoje sužnje vse osvobodili. L. 1774 se je sklenilo v severni Ameriki, da vsak suženj, ki se po izročeni neodvisnosti severo-amerikanski rodi, je prost. Ko je bil konvent v Filadelfiji se zbral za sestavljenje nove ustave severo-amerikanske, je sklenil, da se mora l. 1808 nehati uvažanje sužnjev. Da je bil tak sklep res potreben, vidi se iz tega, da je južna Karolina v letih 1804 do 1808 50.000 sužnjev importirala.

*) Kvakarji imajo ime od besede quake (kvek, tresti) in dobili so ga od svojih nasprotnikov, češ da so v svoji veri tako goreči, da se kar tresejo. Oni ne prisegajo, ne rabijo nobenih naslovov v družbinskem življenju, nikomur se ne odkrivajo in ne priklanjajo. Bivši angleški minister John Bright (džon brajt) je bil tudi Kvakar, Duhovnega stanu med njimi ni, cerkev nimajo, božjih znamenj tudi ne. Zbirajo se k božji službi v kaki sobi, v kateri ni nobenih religioznih znamenj. Tam čakajo mirno in zamišljeno, da kdo pridgovati začne. Pa če se nobeden ne čuti navdihnena, se razidejo brez vsakega govora: v srcu je vsak svojo pobožnost opravil.

venec se za naše ideje navdušil, če hočemo, da bo narod v boji za svojo samostojnost stanoviten moramo mu pokazati očitvidno, da v naši družbi ima materialen prid! Če je nek vojskovodja rekel, da ima častnik pogum v srcu, prosti vojak pa v želodecu, lahko to tudi rečejo politični vojskovodje. Da! Razumnik ima politično prepričanje v svojem umu, prosti človek v želodecu — v žepu!

Delajmo torej za materialen blagor naroda, napravljajmo kreditne zavode in imeli bomo za seboj samosvesto, politično zrelo ljudstvo! In hoc signo vinces!

Iz Gradca. 12. novembra. [Izv. dop.] (Simptomi nastopajoče švabo-mongolske ére). Rudečica pravičnega srda oblije človeka čitajočega nesramne in resnico na glavo postavljajoče telegrame in dopise nemških novin o vedenju in postopanju slovanskih dijakov nasproti nemškimi na tukajšnjem vseučilišču. Ne hotel bi take nesramne laži oporekati ali sploh popravljati, kajti dobro vem, da je Nemeec za vsako pravično stvar slep in gluh, ali naše poštenje terja od nas, da se pred slovanskim svetom opravičimo in neopravičeno obdolženje zavrremo.

Gotovo ste že čitali in izvedeli iz nemških časopisov velik in nezaslišam škandal, ki se je pred nekaterimi dnevi med tukajšnjimi nemškimi in slovanskimi dijaki pripetil. Nastal je bil krvav tepež provociran od nemških dijakov, pri katerem je en Slovan skoraj do mrtvega s „schlaegerji“ ranjen na tleh obležal, in ki se je moral takoj v bolnišnico nesti.

Rane so težke in skoraj se je bati za njegovo življenje.

Da se pa resnični uzroki tega nesrečnega dogodka izvedo, naj mi bo dovoljeno bolj obširneje popisati.

Srd nemških dijakov do slovanskih ni nov in slučajen ampak v nasprotnih težnjah slovanske in nemške narodnosti globoko ukoreninjen. Ali od zadnje volitve odbora za podpiralni zavod vseučilišnih dijakov je postal ta srd razkačenost in prejšnja prisiljena, navidezna kolegijalnost se je spremenila v javne in krvave boje.

Kot domačini in avstrijski državljani imamo slovanski dijaki iste dijaške in državljanske pravice kakor Nemci, in od teh pravic ne popustimo niti trohice tem menj, če premislimo, da se je zopet v najnovejši éri nemški lakomi duh pobratil z magjarskim knustvom v namen, vse kar po slovanskem diši zatreti ne oziraje se niti na naravno niti na človeško pravo, še manj pa na pravico-ljubnost.

Glede na to žalostno razmerje prosim vas, da sodite postopanje in vedenje slovenskih dijakov borečih se za njih pravice in pravice naroda. Videči da s pasivnim postopanjem ne dosežemo nič

Med tem se je v Evropi, posebno v Angliji, mnogo mož zoper sramotno sužnjištvo pogajalo. Naj imenitnejši med možmi, ki so hotli sužnjost odpraviti, so bili Angleži Pitt, Fox (Kvakar), Smith. Spodnja hiša angl. parlamenta je sprejela l. 1795 predlog, naj se neha trgovstvo s sužnji, pa višja hiša ga zavrže. Angleški človekoljubi izmislijo zdaj druge priporočke, da bi rešili svoje črne brate iz hude sile. Že pred se je ustanovila „african institution.“ To društvo si sedaj pridobi nekaj pokrajin v Sierru Leoni in vadi tam sužnje v poljedelstvu in rokodelstvu. Kazali so se pridni in ukaželjni. L. 1807 je angl. parlament sprejel „abolition act of slavery“ (postavo za odpravljenje sužnjosti). Francoski narodni zbor je že prej izrekel, da se sužnjost pod Francosko oblastjo nehati ima, pa nastale so zato zapletke v Haiiti, za česar voljo je Napoleon sužnjost v francoskih kolonijah zopet vpeljal. Dunajski kongres je Španjski in Portugalski prepovedal, nad linijo s sužnji kupčevati. L. 1817 je Španjska za 400.000 f. st. (4 milj. gld.) odškodnine opustila trgovanje s sužnji in l. 1823 tudi Portugalska za 300.000 f. st. (3 milj. gld.) L. 1816 se je Anglija pogajala z Avstrijo, Francosko, Prusijo in Rusijo zavoljo

marveč da še ta moralični vpljiv kterega smo dozdej imeli, izgubimo, smo se odločili aktivno postopati in boj izvesti.

Prva prilika se nam je ponudila pri zadnji volitvi odbora za podpiralni zavod vseučilišnih dijakov. Udeležilo se je te volitve blizo 400 dijakov. — Ko sta naša predloga, da naj se od slovenske strani vsaj dva v odbor vzameta, in da naj se po kurijah glasuje, v manjšini ostala, pri kterih predlogih se je na čut pravicoljubnosti nemških dijakov apeliralo, je bilo nam vse na tem ležeče, da se zbor razpusti in nova volitev izpiše; kar smo tudi dosegli. Naša želja se je prej izpolnila, nego smo se nadjali. Povod razpuščenja je bil strašni škandal, ki je bil nastal, zarad opombe enega nemškega dijaka, da Slovani smo le tuji na Graškem vseučilišču in le gosti, ki se blagodušno trpimo, in da naj bomo zadovoljni, da smemo nemški kruh uživati! Lahko si mislite, da po tem takim Slovanom ni bilo več mogoče, še dalj časa surovosti nemške ošabnosti požirati, ter da so energično tirjali od rektorja, da se tako zborovanje, v kterem se vsakemu človeku nar-svetejše z blatom ometa, razpustiti mora. Na konec odidejo Nemci z rektorjem vred. Nočem vam obširneje dokazovati, kake pravice da imamo do podpiralnega zavoda, le to povdarjam, ka jih imamo in ka je naša sveta dolžnost na to delati, da se denar, kterega naš narod doprinaša, tudi vestno in razmerno njegovim sinovom v prid daja.

Glavni uzrok zadnjega tepeža je toraj srd zarad prepira Nemcev pri zadnji volitvi. — Ker se pa sploh slov. dijaki povsod taktno obnašajo, in ker so Nemci znali, da jim slov. dijaki povoda do tepeža ne bodo dali, skušali so na drug način svoj cilj doseči. Seveda sredstev se ne menjka.

Burš Konrad Pirkmayer, sin nemčur-skega okraj. sodnika na spodnjem Štajerskem in praeses „Styriae“ je prevzel nalogo škandal provocirati. Šel je v ta namen v kavarno „Meran“ ter tam nekega Srba bilardijočega našel, kterega je tako dolgo nadlegoval, nastavljaljoč se mu zmiraj tako, da je bil prvi v igri moten, da je prišlo do pričkanja. Ko se Srb le neče ž njim v tepež spustiti, mu Pirkm. naravnost za billardovo palico prime ter ga vpraša: „was denn jetzt?“ — Jetzt sind Sie ein Esel, mu Srb prav flegmatično odgovori. Na to mu Pirkm. zaušnico da, za ktero predrznost pa se je moral ubožček hudo ke-sati, ker se mu je to pripetilo, kar se sploh za take lopove spodobi. Srb ga prime za vrat ter ga tako hudo v peč zakadi, da se je Pirkmayer pod razvalinami peči pokopal. Ko se je revček malo izkopal, zgodi se mu druga huda, ker ga je še Srb čez stopnice z besedami: Jetzt haben Sie, was Sie gesucht — — vrgel.

Drugi dan napravijo burši večje manovre maščevanja, ker se njim ni prvokrat posrečilo.

Kakor navadno, se tudi tisti dan poda na večer sedmorica nič hudega slutečih Srbov v kavarno, pa na potu jih napada čakajoča druhal z schlägarji oboroženih buršev (bilo jih je kakih 60), in tako je nastal pred omenjeni zelo obžalovanja vredni dogodjaj.

Ker še pa zanaprej enakih surovih in skrivnih napadov pričakovati imamo in ker si življenja več svesti nismo, smo sklenili le v večem številu skupaj hoditi, in od dotičnih oblastnij tirjati, (če potreba tudi se pri ministerstvu pritožiti) da se odstranijo oborožena prusofilski duh razširjajoča društva (Burschenschaften).

Dasiravo je zloba višji sodnji v preiskavo izročena, se je vendar pri vsem tem nadejati, da se bode duh kazenske postave proti njim drugače (mileje) interpretiral, kakor bi se v takem slučaju proti nam.

Z radostnim srecem še moram konstatovati, da letos med vsemi slovanskimi dijaki v vseh vprašanjih popolna vzajemnost vlada, kar gotovo spričuje veselo znamenje, da se vseslovanski duh zmiraj bolj in bolj razširja ter vsacega Slovana z veselo nadejo navdaja, da pridemo enkrat do zelenega cilja.

Konečno naj bode dovoljeno blago željo sprožiti, naj bi se dragi rodoljubi potegali spraviti na noge za tukajšne ravne dijake podpirajoč zavod, ker so Nemci zaključili zanaprej podpore le med svojece deliti. — Akoravno se je dozdej iz tako rekoč nemških rok nekaj podpore slovanskim dijakom podelilo, vendar le takim ljupežnikom, ki so za nekatere groše svojo narodnost zatajili, svojo ljubezen do domovine prodali ter postali naši odpadniki. Ravno pri zadnji volitvi smo videli take ubežence v tujem taboru.

Zadnji čas je. da se v tej reči kaj stori!

O adresi, ktero smo českemu narodu kot neustrašljivemu boritelju naših pravic po dru. Riegerju poslali, prihodnjič.

Iz Prage, 8. nov. —š—. [Izv. dop.]
Lepo poravnanje! Narod česki je zopet dobil od Dunaja mogotca — breo. Malokdo se še spominja z radostjo na poslani reskript ces. od dne 12. sept. 1871 — toda v spominu bode, vsakemu ova kraljevska prisega: „Priznavamo radi pravo tega kraljestva in smo pripravljeni to tudi potrditi s svojim koronovanjem.“ — Kteri Čeh ali Slovenec prisegi bi ne vrjel na novo, boljšo prihodnost domovine svoje, tako dolgo zatirane in tlačene, slišati takove krasne, obetovalne besede iz ust svojega vladarja. Ali denes stojimo zopet na istem stališči, — kot poprej, in to z voljo se ne zanašati na nobene obljube.

Limance slovanske svobodi! Fundamentalni članki pristriženi od bratrancev Beusta in Andrassy in teh kdor pred njima ali za njima stoji, svedočijo zadosti njihovo skrb — za svojo kožo! Nemcem in Magjarom, ne daje na celem svetu nijedna postava takovo samostalnost, nego omenjeni članki. Nasprotno se prav pridno odgovarja zdaj v Pragi na fundamentalne članke, — tudi fundamentalno z — batom a bodaki!

Beustovim intriganjem, možičku z gorkim srecem za — Nemce, se nikdo ne čudi, njegovo „tlačenje k zidu“ poznamo. Toda tolažimo se, on je za nas na veke umrl, vladar ga je sam — spodil! Še ustmeno mu nij sam naznanil, da naj odlazi, ampak po tretjej osebi. — Kopal je jamo Hohenwartu, a pal sam v njo. — Hohenwarta morda kasneje vladar zopet pokliče, kakor se tukaj govori. da mu spravo nadaljuje, Beustov odstop mogoče da tudi pomenja uničenje nemškega vodstva in ustavaškega življa na veke v Avstriji. (?)

Ako Bog dá, ne podamo z lepa roko k „miru,“ cela, neskrajšana deklaracija mora biti geslo naše in cele opozicije!

Ostanimo tej prisegi zvesti, zmaga je gotovo naša! Kakor v soboto, je bilo tudi denes pred zbornico ob priliki zadnje seje dež. zbora na „petikostelnem plácc“ polno oboroženih policajev, komisarjev, agentov polic. v „uniform in v fraku,“ da, eni trdijo, da je bilo te stafaže več, nego občinstva samega. — Tudi posadka je bila pripravljena, — kajti denes še dalje obletnica osode-polne bitve za „narod česky“ — na Belej gori; pričakovati je bilo tedaj kakove „demonstracije“, toda ljud je bil miren, žalosten, vé še predobro, kajpomeni ta den! Zelo tiho je bilo v mestu; mnogo, mnogo črno oblečenih sem srečaval, na obličji žalost a v srcu — gorko sovraštvo do sovraga naroda!

Radovedno me tú poprašujejo, kaj pomenijo škandalozni dopisi iz Ljubljane v sicer izvrstnem českem listu „Slovan,“ — o „Jugoslovanskih razmerah“ in — jugoslovanskem sokolstvu“ v telov. listu „Vlast“. G. dopisnik v „Slovanu“ piše o zadnjem, da je bila ideja Starčevićancev čisto republikanična ideja!“ Se vé da! Ako kdo za kratek čas potuje v Zagreb, da si ogleda „Jelačićev spominek“ ali kake oči imajo gorkokrvne Hrvatice v Ilici i. t. d., in v Ljubljani stanuje, dá potem uže pozna jugoslovanske razmere dobro!

Kdor bere slovanske liste vé, kaj je bila Starčevićjanska stranka, njemu je znano, kaj pa je narodna na Hrvatském, in kdo ravno v Avstriji reprezentuje: radikalni revolucijski element, naznani g. dopisniku v „Pokroku“ od 7. t. m. uvodni članek. — Ako dopisnik svojim severnim bratom o Jugoslovanih in „sokolstvu“

odpravljenja sužnjosti, pa ko se je začelo govoriti o tem, naj se sumljive ladje preiščejo, če nimajo sužnjev, ustavite se Francoska in severna Amerika in tako se je skrivaj še mnogo s sužnji tržilo. L. 1824 je angleški minister Canning sužnjiško trgovstvo roparstvo imenoval po nasvetu lorda Stanleja je Anglija l. 1838 vse svoje sužnje oprostila, pa morali so hišni sužnji 4 leta, poljski pa 6 let se učiti in pripravljati na prostost. Nasledek je bil, da so lastniki naselbin in sužnjev po vrsti prišli na nič, posebno hudo se jim je godilo v Jamajki. Čutilo se je osvobodjenje angleških sužnjev v trgovstvu, ker je veliko manj sladkorja dohajalo iz zahodne Indije ko do zdaj. Čas je to poravnal. V revoluciji l. 1848 so tudi sužnji v francoskih kolonijah prostost dobili in ko so se dežele v južni Ameriki od Španjske odtrgale, so izrekle, da je z ločenjem od Španjske tudi izrečeno odpravljenje sužnjosti.

Naj pomenljivejše reči so prišle v zedinjenih državah severne Amerike iz sužnjosti. Severnim državam sev.-am. unije je prosto delo polj priležno bilo, v južnih pa je bilo dosti naselbin, kterim so sužnji veliko koristili. Severne države so toraj iz materijalnih vzrokov opustile sužnjost, južne pa

so jo obdržale. Nasprotja politične in materjalne vrste so se množila in povečevala in ločile so se južne države od severnih, kar je uzročilo 4letno vojsko, ktera, v začetku samo v namen zedinjenja unije bojevana, je pozneje predsednika Lincolna privedla do njegove sloveče proklamacije emancipacije sužnjev od 1. jan. 1863. Boj je bil končan v korist severnim državam in tako je tudi v tej prvi ameriški državi sužnjost se odpravila. Ves ameriški kontinent je bil že sužnjosti prost, razun Brasilije, ktera je pa tudi ta sramotljivi madež v zadnjih dneh oprala.

Tako je tedaj v civilizirani Evropi in Ameriki človek postal s človekom enakopraven. Ne tako v Afriki in Aziji. Že v začetku spisa smo rekli, da Mohamedanci še imajo sužnje in imajo jih ne samo v Evropi, temveč povsod, kjer žive. V srednjem veku in deloma tudi v novem so barske države na južnih bregovih srednjega morja posebno po belih sužnjih stregle, želeče maščevati delovanje Španjcev z Mavri. Ravnali so Berberi neusmiljeno s krščanskimi ujetniki in znano je, da je med drugimi Karel V. dvakrat šel v Afriko, da bi ukrotil grozovitneže. Pa noter do prvih desetletij našega stoletja ni nehalo nadlegovanje španj-

skih in francoskih bregov od strani Berberov, zavoljo česar je Francoska Algier l. 1830 napadla in sebi podvrгла. Tuniški bej je moral svoje roparstvo ustaviti in tako sedaj Berberi evropskih dežel več ne napadajo. Pa v srednji Afriki, Aziji in turski Evropi je še mnogo sužnjev in kamenito srce morajo geniti popisi, kako sultani in privatni s sužnji ravnajo. Na tisoče jih še gonijo na sejme v Maroko, Tripolis, Egipt in Arabijo.

Evropa je odpravila skoraj vse, kar je sužnjosti podobno, odkar je tudi Rusija svoje kmete storila neodvisne lastnike. Samo Turčija še ima sužnje, pa kljubu plesnjevi diplomaciji bode tudi tu prodrla človečnost in kmalu se bode tu pokazalo Slovanstvo kot sel kulture.

Upajmo, da bo kultura, ki tudi v Afriki in Aziji vedno več tal dobiva, tudi tam ljudem razsvetila pamet in omečila srce, da bode v vseh državah sveta človek v človeku videl brata, da bodo na celem svetu vladarji ne gospodje, timveč prvi državljani, da na celem svetu zasije solnce pravice, resnice in svobode!

takovo spričevalo svoje nevednosti podaja, kaj si bodo misli Čehi o Slovencih, Hrvatih, i. t. d., kaj pak še le česki „Sokolci“ o slovenskih! Hibe so povsod, nikjer ni nič popolnega.

Politični razgled.

Grof Andrassy pravijo da je denes že prevzel ministerstvo cesarske hiše in zunanjih zadev. Na njegovo mesto na Ogerskem stopi Lonnyay, dozdanji skupni finančni minister.

Kellersperg pa še zdaj ni svojega ministerstva skupaj spravi niti ni njegov program potrjen, ki ga je cesarju predložil. Da pa bode tudi v notranjem vladal Andrassy in ne Kellersperg, priča pripovedanje, da Andrassy zagovarja neko posebno pomirjenje s Poljaki, med tem ko Kellersperg hoče tudi gališki zbor razpustiti in Poljakom nobenih koncesij dovoljevati.

Mesta in mestica, kjer nemški ustavoverci ljudstvo na vrvi imajo, imenujejo zdaj Beusta za častnega meščana ali častnega uda kakega društva. Za Gradecem in Ljubljano, pride tudi Celje, kjer je „nemško“ društvo B. za častnega uda izvolilo.

Česki „Pokrok“ odgovarja v svojem članku poljskemu listu Kraj, kateri je Čehom svetoval: „bodite Čehi a ne mežikajte po slovanski Moskvi,“ z dobrim svetom: bodite vi Poljaki a ne hodite v rajhsrat.

Tuje novine, posebno nemške in angleške govore o Beustovem odpustu in izražajo skoro vse svoje začudenje, da se je to zdaj zgodilo. Sicer pa govori iz večine teh nekrogov nerazumljenje naših razmer.

Prusko-nemšk državni zbor v Berlinu je sklenil da bode odslej postavodaja za državljsansko pravo, kazensko pravo in sodnijsko postopanje spadal v področje državnega zbora. To je zopet en korak k centralizaciji Nemčije, ali poprušenja nemških držav.

V Meksiki se je vzdignil zopet krvavi punt. V glavnem mestu je vlada upornike premagala, v provincijah pa še niso ukroteni.

Poslano (od policije.)

Pojasnilo.

Po šolski postavi ni učiteljem orgljanje nikakor prepovedano, — kar je c. k. deželno šolsko svetovalstvo naredboj od 30. oktobra 1870 broj 2231 še posebno pojasnilo. Meni po svoji nalogi pazečemu na izvršbo v nadzornikov delokrog spadata določil ove postave tedaj ni moglo na misel priti, — in mi tudi ni v glavo padlo, gospode učitelje zaradi orgljanja „Pffaffenknechte“ imenovati. Marveč mi je pravo veselje, ako si ta ali uni učitelj — se vé da po postavnem potu, kakor z orgljanjem — nekaj penozov postransko prisluziti zamore. Zeleti bi samo šlo, da bi se gospodom učiteljem plača za orgljanje ne le obečavala, ampak povsod tudi izplačevala.

Koncema naj še omenim, da se ne pečam z nikakoršno agitacijo.

Peter Končnik,
c. k. okrajni šolski nadzornik.

P. T. slovenskemu občinstvu

naznanjamo, da smo svojemu potovalnemu zastopniku gospodu

Martinu Žerjavu,

zavoljo zanemarjanja njegovih dolžnosti nasproti nam zrušili pooblaštilo, in tedaj ni več za našega zastopnika smatrati.

V Ljubljani, dne 9. listopada 1871.

Glavni zastop banke „Slavije“ za Slovensko v Ljubljani. (67—1)

Jan. Lad. Černy.

Prof. Dr. Lappierre-a

Vbrizgovalno zdravilo

ozdravi*) v 3 dneh vsak tok iz scavnika, kakor tudi **beli tok** pri ženskah, če je tudi zastarel. Cena za steklenico s podukom o rabljenji 1 tolar 20 sreb. gr. Za poslan denar se strogo skrivno dobi po

A. Witt-u.

Linden-Strasse 18. Berlin.

*) Na stotine ozdravljenih. (59—3)

Kovane uradno preiskavane **decimalne vage** četirioglate oblike:

Nositeljna moč:	1	2	3	5	10	15	cent.
Cena, gid.:	18	21	25	35	45	55	
Nositeljna moč:	20	25	30	40	50	cent.	
Cena, gid.:	70	80	90	100	110		

Balančne vage:

Nositeljna moč:	1	2	4	10	20	30	ft.
Cena, gid.:	5	6	7.50	12	15	18.	
Nositeljna moč:	40	50	60	70	80	ft.	
Cena, gid.:	20	22	25	27.50	30.		

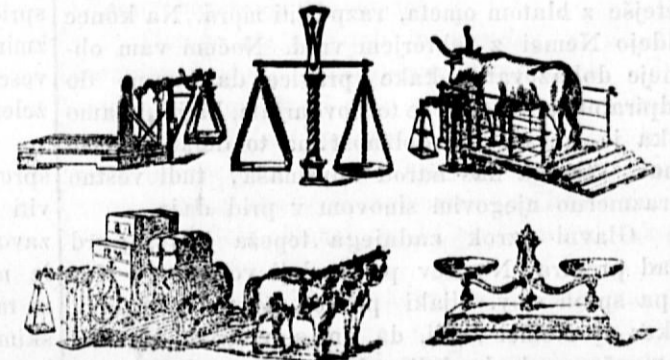
Vage za živino z železnim obročjem in utegi (govihti):

Nositeljna moč:	15	20	25	30	40	50	cent.
Cena, gid.:	150	170	200	230	300	350.	

Mostne vage:

Nositeljna moč:	50	60	70	80	100	cent.
Cena, gid.:	350	400	450	500	500.	
Nositeljna moč:	120	150	200	300	cent.	
Cena, gid.:	600	650	750	900.		

L. Bugany & Comp., fabrikanti vag in utegov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Dalje vse sorte druge vage in utegi.

Naročilom proti pošiljanju denarja ali na pošto poduzetje ustreže precej: (11—30)

V Kranj in okolico.

Dovoljemo si slavnemu občinstvu naznanjati, da je od včerajšnjega dne naš zastop za Kranj in njegovo okolico namestu prejšnjega zastopnika, gosp. Jos. Zusaga prevzel gospod

Matevž Pirec,

na velikem trgu, zraven glavne cerkve in prosimo v vseh zadevah, tikačojih se zavarovanja, blagovoljno se nanj obračati.

Glavni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 9. listopada 1871.

(66—1)

Jan. Lad. Černy.

Huda jetika

popolnoma ozdravljena.

Gospodu dvornemu liferantu, Janez Hoff-ovi centralni zalogi na Dunaj

11 Kärntnering 11

Vaše blagorodje! Pred dvema leti je moja žena zbolela na pljučnici in ko je ozdravela, zapazil sem s strahom, da se je v njej vsled slabega in nepopolnega zdravljenja razvila jetika, ki je kljubu vsem rabljenim zdravilom vedno večja bila.

Vidno je moja žena hirala in s trepetom sem videl trenotek pred seboj, ko bi meni in njenim malim otrokom omdrila, preračunivši ta strašni čas že v naprej gotovo.

Pa sem zagledal v enem časniku vašo oznanilo o malekstraktu.

Kakor tist ki se utaplja za slameco grabi, prijel sem jaz hlastno po tem pomočku v katerem sem videl zažuje upanje zadnje sidro življenja in sem naročil 20 flaš.

Enaka ugasujoči lampi pri početku tega zdravljenja, z vašim sladnim ekstraktom, je moja žena vidno močnejša postajala in je naposled zdravela na moje in mojih otrok veliko veselje; od tega časa se polnega zdravljenja veseli. Ta rezultat se imam razen bogu vašemu malekstraktu zahvaliti in zato — ker je zdaj mene pljučnica v posteljo vrgla in sem težko smrti izbežal ter zdaj okrevam, gledam poln upanja na vaš sladni izleček iskaje v užitku tega moje življenje in prosim vaše blagorodje mi po poštnem povzetju 30 flaš svojega malekstrakta poslati po železnici do Lvova in od tu po pošti v Dolino. Zahvaljevaje se vam lepo za pomoč v bolezni moje žene, pričakujem željno da 30 flaš kmalu pride in znamujem s osobitim spoštovanjem vašega blagorodja pokorni

Franz Theiner l. r., c. k. salinski nadzornik.

Dolina, 24. aprila 1871.

V Ipari se pravo dobi samo pri g. Anton Deperis-u, apotekarju.

(35—2)

Pred sleparstvom se svari!

Med mnogimi naznanili specijelno za ure so marsiktera s silnim hrupom napravljena in merijo edino na to, da bi prebivalci v provincijah v zanjke ali. Pa naj se vsak varuje kupiti ure, če prodajalec ne more zadosti garancije dati. Jaz ure, ki se pri meni kupijo, vselej, kakor se poljubi, ali vzamem nazaj, ali pa zamenjam, dokaz najstrože solidnosti.

Cudež novega veka

so izvrstno regulirane ure, ki jih prodajam s pisanim izkazom dveletne garancije; one so zato tako dober kup dajajo, da bi se jih mnogo jemalo. Naj torej nobeden ne zamudi priložnosti in naj si pripravi reč za vsako hišo koristno in nepogrešljivo.

Za vse ure se garantira, kakor pri urarju.

1 zelo čedna ura, z lepo okinčano ploščo in emailiranim kazalom	gid. 1.50
1 ravno taka z emailirano porcelanasto ploščo	gid. 1.60
1 tiste sorte z naredbo da bije	gid. 2.80
Vsaka z budilec 20 kr. več.	
1 ura, velike oblike, lepo opravljena, s porcelanasto ploščo	gid. 2.80 do gid. 3.20
1 taka fino oplešana, bogato okinčana, z naredbo, da bije	gid. 3.90, 4.50
1 ura s prefino malanim prednim delom in prav pozlačenim okvirom ali z finimi avcarskimi slikarjimi, ki sta bije	gid. 5, 6, 7, 8
Ure za salone iz bronca s steklenim poveznikom in s stalcem, zelo čedna	gid. 2 do 2.60
1 ura največje sorte	gid. 3.20, 4.50
1 ura, dobro konstruirana, angleška, za pote, z budilec zvezana, kateri gotovo ne pusti spati, velja z vlagaljem	gid. 5
Dobro regulirane avcarske žepne ure z dveletno garancijo, prav čeden fason z lepo verižico iz novega zlata vred.	gid. 4.50
Prav kinž za vsak salone sloveče dunajske ure s perpendikljem, grajo 8 dni in so v krasni 30" dolgi omari zaprte, ena, ki ne bije gid. 18, če bije	gid. 28.

Angleške ure za žep,

s prednim kolesjem iz nikeljna gredo natanko, garantira se za 5 let, da bodo prav šle. To so najbolj zanesljive ure, kar se jih je do sedaj naredilo.

1 cilindronomet ura	gid. 8.50	Angleške umetne ure s posebno finim mudno izpeljanim filigranovim kolesjem	gid. 20.—
1 ravno taka v ognji pozlačena	gid. 10.50	1 remontoar brez ključa	gid. 12.50
1 " " s kristalnim steklom	gid. 10.50	1 " " naršnejska sorta	gid. 14.—
1 " " pozlačena	gid. 11.—	1 " " dvojnokristalnim steklom, tako da se kolesje vidi, če je tudi ura zapra	gid. 10.50
1 Savonet	gid. 13.50	1 taka, s prefinim sidrom	gid. 13.50
1 ravno taka pozlačena	gid. 14.50	Ure za gospe, fine in elegantne po	gid. 12, 15, 18
Amerikanske dvojne ure z dvojnimi kolesjem. Te so prej gid. 40 v ljalci, zdaj le	gid. 18.—		
Siderne ure, krasno napravljene, s kristalnim steklom	gid. 15.50		

Vsakovrstne ure, tudi take, ki se ne imenujejo, se prodajajo ceneje, ko pri vsakem drugem. Dobro regulirana solnčna ura s kompasom, za v žep, po kateri se lahko vsaka druga uravna, velja samo 25 kr.

Urne verižice iz talki-zlata,

(45—2)

najnovjšega krasnega fasona,

ki ne stoji v nobenem načinu za verižicami iz pravega zlata, ker so po fasonu prekauljivo ponarejene in zlato barvo vedno obdrže.

1 kratka po 70, 90 kr., gid. 1.20 in gid. 1.50.	1 prav srebrna, 13lotna verižica, v ognji pozlačena gid. 5.50, 4.
1 " " prefino izpeljana gid. 1.50, 2.50 in 3.	1 prava, 13lotna verižica, dolga, za okoli vratu, po gid. 5.50, 6.50.
1 dolga verižica za okoli vratu, benečanska, gid. 1.80 in gid. 2.	
1 ravno taka, prefino izpeljave pogl. 2.50, 3.50.	

Medaljoni najlepše vrste po 50, 80 kr., gid. 1, 1.50. — Medaljoni iz 13lotnega srebra po gid. 250. gid. 3. — 1 zvezek urnih navezkov s 6 različnimi gradotinami, velja le 60 kr.

To se samo in edino dobi v novem velikem kraso-bazaru A. Friedmana na Dunaji, Praterstrasse, 26

navštric Karlovega gledišča.